

Pagna ewlenija>Kwistjonijiet tal-familja u wirt>Manteniment tal-familja**Manteniment tal-familja**

Spanja

1 X'fissru l-kunċetti "manteniment" u "obbligu ta' manteniment" f'termini prattiċi? Liema persuni għandhom iħallsu allowance għall-manteniment lil persuna oħra?

Il-manteniment huwa mifhum li jfisser kull haġa neċessarja f'termini ta' ikel, akkomodazzjoni, ilbies, u kura medika.

Il-manteniment jinkludi wkoll l-edukazzjoni u t-taħriġ tal-kreditur tal-manteniment waqt li hu minorenni kif ukoll wara dan jekk ikun għadu qed jieħu l-edukazzjoni għal raġunijiet mhux attribwibbli lilu. Fil-każ ta' tkissir taż-żwieġ, matul il-proċess tas-separazzjoni legali jew divorzju, il-manteniment jista' jintalab għal tfal li jgħixu fid-dar li ma jkunux finanzjarjament indipendenti.

L-ispejjeż tat-tqala u tat-twelid għandhom ikunu inklużi fil-manteniment jekk ma jkunux koperti b'mod ieħor.

Hemm obbligu reċiproku li jiġi pprovdut manteniment sħiħ bejn:

1. - Konjuġi.
2. - Axxendenti u dixxendenti.

L-aħwa għandhom jirċievu biss assistenza neċessarja għall-għajxien, fejn meħtieġ għal kull raġuni mhux attribwibbli lill-kreditur tal-manteniment, inkluż, fejn neċessarju, assistenza meħtieġa għall-edukazzjoni tagħhom.

2 Sa liema età jista' tifel jibbenefika minn allowance għall-manteniment? Hemm regoli differenti għall-manteniment għall-minorenni u għall-adulti?

Għat-tfal, sakemm jilħqu l-età maġġuri, li fi Spanja hija 18-il sena, hliet jekk il-minuri jkollu introjtu biżżejjed għalih innifsu. Lil hinn mill-età maġġuri, l-obbligu jkompli sakemm ma jkunux għadhom finanzjarjament indipendenti, ma jkunux lestew l-edukazzjoni tagħhom jew ma jkollhomx impjeg mingħajr xi htija tagħhom. Għall-minuri, iridu jittqiesu wkoll l-Artikoli fil-Kodiċi Ċivili dwar l-effetti konġunti tal-annullament taż-żwieġ, is-separazzjoni legali u d-divorzju (l-Artikoli 90 u ta' wara).

Waqt li t-tfal ikunu minorenni, l-allowance għall-manteniment hija prijorità u obbligu inevitabli.

3 Għandi napplika għand awtorita kompetenti jew qorti biex nikseb manteniment? X'inhuma l-elementi ewlenin ta' din il-proċedura?

L-applikazzjonijiet jinħtieġ li jiġu pprezentati lill-qrati, il-qrati tal-Ewwel Istanza (*Juzgados de Primera Instancia*) li jkollhom il-ġurisdizzjoni.

X'inhuma l-elementi ewlenin ta' din il-proċedura?

L-applikazzjonijiet huma pproċessati permezz ta' *juicio verbal* (seduta orali). Jekk il-manteniment jintalab bħala miżura kumplimentari għas-separazzjoni legali jew għad-divorzju, jew miżuri ġenituri-tfal fil-każ ta' tkissir tal-koppja, dan jiġi pproċessat b'mod konġunt ma' dawn il-proċeduri, permezz ta' *juicio verbal* b'xi karatteristiċi speċjali.

4 Tista ssir talba fisem qarib (jekk iva, liema grad), jew minorenni?

It-talba trid tiġi pprezentata personalment mill-parti konċernata, hliet fejn din tal-aħħar hija minuri, f'liema każ ir-rikors irid isir mill-persuna legalment responsabbli għall-minuri, l-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku (*el Fiscal*) jew l-aġenzija għall-protezzjoni tal-minuri. Madankollu, it-talba tista' tiġi pprezentata minn rappreżentant, jekk huwa jkun ingħata prokura fil-preżenza ta' nutar, skrivan tal-qorti jew ta' konslu preżenti f'kull missjoni diplomatika Spanjola barra l-pajjiż.

5 Jekk qed naħseb biex inressaq il-każ quddiem il-qorti, kif inkun naf liema qorti għandha l-ġurisdizzjoni?

Ir-regola ġenerali hija li l-qorti b'ġurisdizzjoni hija l-qorti tal-post ta' residenza tad-debitur tal-manteniment. Jekk ikun hemm aktar minn debitur wieħed (l-omm u l-missier), il-qorti b'ġurisdizzjoni hija l-qorti tal-post ta' residenza ta' xi haġd fosthom. Jekk id-debitur mhux residenti Spanja, għandhom ġurisdizzjoni l-qrati tal-post tal-aħħar residenza tiegħu fi Spanja. F'każijiet oħra, għandhom ġurisdizzjoni il-qrati tal-post ta' residenza tal-kreditur tal-manteniment.

6 Bħala applikant, neħtieġ intermedjarju biex inressaq il-każ quddiem il-qorti (pereżempju avukat, awtorità ċentrali jew lokali, eċċ.)? Jekk le, liema proċeduri japplikaw?

Ir-rikorrenti jridu jkunu difiżi minn avukat (*Abogado*) u rappreżentati minn rappreżentant legali jew prokuratur (*Procurador*)

7 Irrid inħallas xi miżati biex inressaq il-każ quddiem il-qorti? Jekk iva, kemm jistgħu jtitlghu? Jekk ma jkollix biżżejjed mezzij finanzjarji, nista' ningħata għajjnuna legali li tkopri l-ispejjeż tal-proċedura?

Fi Spanja ma hemmx miżati involuti f'talbiet maħsuba biss għall-ħlas tal-manteniment, hliet għat-tariffi tal-avukati, ir-rappreżentanza legali u l-esperti, jekk jitqabddu.

Il-miżati miżmuma mill-avukati u r-rappreżentanti legali huma bbażati fuq l-ammont tal-pretensjoni. Teżisti assistenza finanzjarja biex tkopri l-ispejjeż tal-qorti fejn ir-rikorrent jew il-persuna mitluba tħallas il-manteniment ma jkollhomx mezzij finanzjarji, u jkollhom dritt għall-għajjnuna legali mingħajr ħlas skont l-iskali stabbiliti fl-Artikolu 3 tal-Liġi 1/1996 tal-10 ta' Jannar 1996 dwar l-Għajjnuna Legali mingħajr ħlas. L-għajjnuna tikkonsisti fil-forniment ta' servizzi ta' avukat imqabbd mill-qorti jew ta' rappreżentant legali biex imexxi t-talba, u l-ispejjeż tal-qorti bħall-ħlas lill-esperti jew lix-xhieda jew l-ispejjeż tal-pubblikazzjoni tad-digriet li jithallsu wkoll mill-Istat.

8 X'tip ta' manteniment x'aktarx tagħti l-qorti? Kif jiġi kkalkulat l-ammont tal-manteniment? Id-deċiżjoni tal-qorti tista' tiġi riveduta jekk jinbidlu l-għoli tal-ħajja jew iċ-ċirkustanzi familjari? Jekk iva, kif (pereżempju permezz ta' sistema tal-indiċjar awtomatiku)?

Fil-parti l-kbira tal-każijiet, jiġu stabbiliti pagamenti regolari li, skont il-liġi, iridu jithallsu kull xahar bil-quddiem. Mhuwiex komuni li jsiru arrangamenti sabiex il-pagamenti jsiru f'daqqa f'darba waħda; dan iseħh biss meta jkunu jridu jithallsu l-arretrati tal-manteniment, meta d-debitur ikun individwu mingħajr assi fissi u dan ikun l-aħjar mod kif jitharsu pagamenti futuri, jew bi ftehim bejn il-partijiet. Fil-kalkolazzjoni tal-ammonti reali ta' pagamenti li jridu jsiru, il-qorti tuza regola ġuridika astratta bbażata fuq il-proporzjonalità fi tliet aspetti: il-bżonnijiet tal-kreditur tal-manteniment; il-mezzij finanzjarji tad-debitur tal-manteniment; u l-mezzij finanzjarji ta' persuni oħra li wkoll iridu jthallsu l-manteniment (kodebituri) fl-istess ammont daqs id-debitur prinċipali. Id-deċiżjoni tal-qorti li tistabbilixxi l-ammont ta' manteniment trid tistabbilixxi wkoll il-baži li fuqha jsiru aġġornamenti futuri. Dan l-aġġornament isir awtomatikament, mal-mogħdija taż-żmien, u l-ammont aġġornat jiġi implimentat mill-persuna responsabbli għall-ħlas. Jekk id-debitur tal-manteniment jonqos milli jaġġorna l-pagamenti tal-manteniment, dan tagħmlu l-qorti, wara talba mill-kreditur tal-manteniment. L-ammont tal-manteniment jista' jiġi aġġustat (għal darba oħra wara talba mill-parti konċernata) jekk ikun hemm xi tibdil sostanzjali fil-fatti originali li ntuzaw biex jiġi stabbilit l-ammont: l-ammonti jridu jżiedu meta jkun hemm titjib fil-pożizzjoni finanzjarja

tad-debitur tal-manteniment jew deterjorazzjoni f'dik tal-kreditur tal-manteniment u tkun meħtieġa kontribuzzjoni akbar (pereżempju, fejn il-marid imur għall-aġġar); l-ammonti jridu jtnaqqsu fejn ikun hemm deterjorazzjoni fil-pożizzjoni tad-debitur tal-manteniment jew titjib fil-mezzi tal-kreditur tal-manteniment. Fl-aħħar nett, il-manteniment ma jibqax dovut jekk ma jibqgħux validi r-raġunijiet għall-ħlas tiegħu.

Il-Kunsill Ġenerali tal-Ġudikatura (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) fassal tabelli għall-kalkolu tal-allowances għall-manteniment. Dawn huma linji gwida, ibbażati fuq il-ħtiġijiet tat-tfal, filwaqt li jitqies l-introrju tal-ġenituri u n-numru ta' tfal fil-familja. L-ispejjeż tal-akkomodazzjoni u tal-edukazzjoni ġew esklużi mill-kalkolu u għalhekk l-allowance finali trid tiġi aġġustata biex tqis dawn l-ispejjeż f'kull każ. Ara http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial.

9 Kif jiġihallas il-manteniment u lil min?

Il-mezz ta' ħlas l-aktar komuni huwa fi flus. Madankollu, hemm żewġ eċċezzjonijiet: id-debitur jista' jagħżel li jissodisfa l-obbligu tiegħu billi jipprovi ikel u akkomodazzjoni lill-kreditur tal-manteniment f'daru stess; din l-għażla hija ristretta ħafna fil-ġurisprudenza fejn ma jkun hemm garanzija ta' relazzjonijiet tajba; il-ħlas permezz tat-trasferiment ta' oġġetti jew drittijiet huwa l-eċċezzjoni u huwa xieraq biss sabiex jiġihallas l-arretrati, meta jkun hemm riskju li l-oġġetti jisparixxu jew meta d-debitur tal-manteniment ma jkollux assi. Il-manteniment jiġihallas direttament lill-kreditur. L-aktar metodu użat huwa permezz ta' trasferiment bankarju. Jekk il-kreditur tal-manteniment ikun minuri jew ma jkollux kapaċità ġuridika, il-ħlas isir lir-rappreżentant legali tiegħu.

Fil-proċedimenti li jirrigwardaw it-tkissir taż-żwieġ jew ir-relazzjonijiet bejn il-ġenituri u t-tfal, il-qradi jippermettu bħala forom ta' ħlas ta' manteniment, il-ħlas dirett lill-kreditur għal ċerti spejjeż li jappartjenu għal wild minorenni (pereżempju l-iskola, l-assigurazzjoni medika, eċċ.).

10 Jekk il persuna kkonċernata (id-debitur) ma tħallasx volontarjament, x'azzjoni tista' tittiegħed biex tkun imġiegħla tħallas?

F'dan il-każ, il-kreditur tal-manteniment jista' jipprezenta talba għall-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni ġuridika li ddikjarat illi hemm dritt għall-manteniment. Fi Spanja jeżistu l-mezzi li ġejjin għall-eżekuzzjoni: is-sekwestru tas-salarju (minbarra ammont minimu għall-għajxien kif ordat mill-qorti); iż-żamma ta' rifużjonijiet tat-taxxa; is-sekwestru tal-kontijiet bankarji; iż-żamma tal-benefiċċji tas-sigurtà soċjali; is-sekwestru ta' oġġetti u l-bejgħ bis-subbasta tagħhom; f'ċerti każijiet fejn il-manteniment ma jiġihallasx, dan jista' jikkostitwixxi reat kriminali u l-awtur jista' jeħel piena ta' prigunerija.

11 Jekk jogħġbok iddeskrivi fil-qosor kwalunkwe limitazzjonijiet fl-infurzar, b'mod partikulari regoli għall-protezzjoni tad-debitur u limitazzjoni jew perijodi ta' preskrizzjoni fis-sistema tal-infurzar tiegħek

Għall-ħlas tal-manteniment dovut, ma hemmx limiti kwantitattivi fuq is-sekwestru tal-kontijiet tad-debitur jew tal-oġġetti tiegħu, għall-kuntrarju tas-sitwazzjoni għal dejn ieħor. Il-proċedimenti għall-eżekuzzjoni ta' dawn l-obbligi huma preskritti b'terminu ta' ħames snin.

12 Teżisti organizzazzjoni jew awtorità li tista' tgħini nirkupra l-manteniment?

F'każ ta' talbiet għall-manteniment għal minuri jew persuni li ma għandhomx kapaċità ġuridika, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku jista' joffri li jirrapreżentahom.

13 Jistgħu l-organizzazzjonijiet (statali jew privati) iħallsu kompletament jew parzjalment il-manteniment f'isem id-debitur?

Il-"Fond ta' Garanzija tal-ħlas tal-Manteniment", maħluq mil-Liġi 42/2006 tat-28 ta' Diċembru 2006, u rregolat mid-Digriet Irjali 1618/2007 tas-7 ta' Diċembru 2007, huwa fond mingħajr personalità ġuridika li għandu l-għan li jggarantixxi li tfal minorenni jirċievu ħlasijiet ta' manteniment rikonoxxuti mhux imħallsa, dovuti skont ftehim approvat mill-qorti jew minn deċiżjoni tal-qorti fi proċedimenti għal separazzjoni legali, divorzju, dikjarazzjoni ta' annullament taż-żwieġ, filjazzjoni jew manteniment, permezz ta' ħlas ta' ammont li jitqies li kien ħlas bil-quddiem.

Sabiex ikun hemm eliġibiltà għall-ħlas bil-quddiem minn dan il-Fond, huwa essenzjali li d-deċiżjoni li tirrikonoxxi l-manteniment tingħata minn qorti Spanjola.

14 Jekk ninsab f'dan l-Istat Membru u d-debitur għandu r-residenza tiegħu f'pajjiż ieħor:

14.1 Nista' nikseb assistenza ta' awtorità jew organizzazzjoni privata f'dan l-Istat Membru?

Iva, skont ir-regoli tal-Unjoni Ewropea u l-konvenzjonijiet internazzjonali dwar il-ħlas tal-manteniment li Spanja rratifikat, kreditur tal-manteniment jista' jitlob l-għajnuna tal-awtorità centrali ta' Spanja, fil-Ministeru tal-Ġustizzja.

14.2 Jekk iva, kif nista' nikkuntattja lill-awtorità jew l-organizzazzjoni privata?

B'kull mezz ta' kuntratt, mad-Dipartiment tal-Kooperazzjoni Ġuridika Internazzjonali (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*), fil-Ministeru tal-Ġustizzja. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Telefown: 00 34 91 3902228/2295/4437. Faks: 00 34 91 3904457

15 Jekk ninsab f'pajjiż ieħor u d-debitur jinsab f'dan l-Istat Membru:

15.1 Nista' nibgħat talba direttament lil tali awtorità jew organizzazzjoni privata f'dan l-Istat Membru?

Kreditur residenti fi Stat Membru ieħor jista' jikkuntattja lill-awtorità centrali ta' dak l-Istat, jipprezenta provi li ngħata d-dritt għall-manteniment, u jitlob lill-awtorità centrali biex tikkuntattja lill-awtorità centrali ta' Spanja u li din tal-aħħar tibda proċedimenti ta' eżekuzzjoni fi Spanja. Dan għandu jsir skont ir-regoli tal-Unjoni Ewropea u l-konvenzjonijiet internazzjonali dwar il-ħlas tal-manteniment illi rratifikat Spanja.

15.2 Jekk iva, kif nista' nikkuntattja lil dik l-awtorità jew organizzazzjoni privata u x'tip ta' assistenza nista' nikseb?

Skont il-kundizzjonijiet stabbiliti mill-awtoritajiet fl-Istat rilevanti.

16 Dan l-Istat Membru huwa marbut bil-Protokoll tal-Aja tal-2007?

Iva, l-Unjoni Ewropea (u għalhekk Spanja) rratifikat il-protokoll fit-8 ta' April 2010.

17 Jekk dan l-Istat Membru mhuwix marbut bil-Protokoll tal-Aja tal-2007, liema liġi tkun applikabbli għat-talba għal manteniment skont ir-regoli tal-liġi internazzjonali privata tiegħu? X'inhuma r-regoli tal-liġi internazzjonali privata korrispondenti?

18 X'inhuma r-regoli fuq l-aċċess għall-ġustizzja f'każijiet transfruntiera fl-UE li jsegwu l-istruttura tal-Kapitolu V tar-Regolament dwar il-Manteniment?

Skont ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 tat-18 ta' Diċembru 2008 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment, il-partijiet involuti fi kwistjoni koperta minn dak ir-Regolament għandhom aċċess effettiv għall-ġustizzja fi Stat Membru ieħor, inkluża l-eżekuzzjoni u l-appell jew proċeduri ta' rieżami, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-kapitolu rilevanti. Barra minn hekk, l-Istat Membru rikjest għandu jipprovi għajnuna legali b'xejn għat-talbiet kollha ta' kreditur skont l-Artikolu 56 rigward obbligi ta' manteniment ta' ġenitur lejn it-tfal tiegħu, jiġifieri persuni taħt il-21 sena.

19 X'inhuma l-miżuri adottati minn dan l-Istat Membru sabiex jiżgura l-funzjonament tal-attivitajiet deskritti fl-Artikolu 51 tar-Regolament dwar il-Manteniment?

Spanja ziedet ukoll fil-Liġi 1/1996 tal-10 ta' Jannar 1996 dwar l-għajnuna legali Kapitolu VIII bl-isem "għajnuna legali b'xejn fi kwistjonijiet transfruntieri tal-Unjoni Ewropea", li jirregola dak id-dritt għal persuni fiżiċi, kemm jekk ikunu ċittadini tal-Unjoni Ewropea u kemm jekk ikunu ċittadini ta' pajjiżi terzi li huma legalment residenti f'wieħed mill-Istati Membri.

L-aħħar aġġornament: 30/05/2019

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinzamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea.

Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.